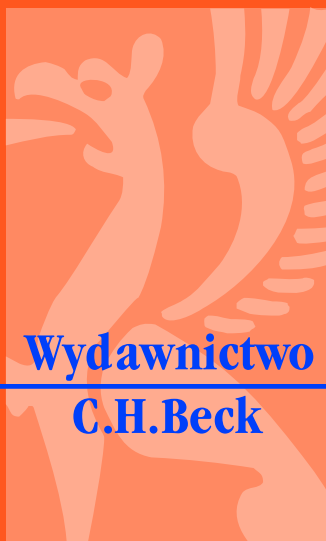

Skrypty Becka

**Magdalena Błaszczuk
Monika Zbrojewska**

Kodeks karny skarbowy

**Wydawnictwo
C.H.Beck**

SKRYPTY BECKA

Kodeks karny skarbowy

W sprzedaży:

F. Prusak

KODEKS KARNY SKARBOWY

Kodeks System

R. Kubacki, A. Bartosiewicz

**KODEKS KARNY SKARBOWY. PRZESTĘPSTWA I WYKROCZENIA
PODATKOWE ORAZ DEWIZOWE**, wyd. 4

Podatkowe inne

PODATKI 2011, wyd. 2

Podatkowe Teksty Ustaw Becka

**KODEKS KARNY. KODEKS POSTĘPOWANIA KARNEGO. KODEKS KARNY
WYKONAWCZY. KOSZTY SĄDOWE KARNE**, wyd. 14

Teksty Ustaw Becka. Edycja Sądowa

**KODEKS KARNY. KODEKS POSTĘPOWANIA KARNEGO. EDYCJA
PROKURATORSKA**, wyd. 18

Twoje Prawo

www.edukacjaprawnicza.pl

www.sklep.beck.pl

Kodeks karny skarbowy

dr Magdalena Błaszczyk
dr Monika Zbrojewska

WYDAWNICTWO C. H. BECK
WARSZAWA 2011

Poszczególne części opracowały:

Magdalena Błaszczuk: części I i II
Monika Zbrojewska: części III i IV

Redaktor prowadzący: Aneta Flisek

© Wydawnictwo C.H. Beck 2011

Wydawnictwo C.H. Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Marta Świerk
Druk i oprawa: P.W.P. Interdruk, Warszawa

ISBN 978-83-255-2573-6

ISBN e-book 978-83-255-2574-3

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	XI
Przedmowa	XIII
 Część I. Materialne prawo karne skarbowe – część ogólna	
Wykaz literatury wspólnej dla części dotyczącej materialnego prawa karnego skarbowego	3
Rozdział I. Prawo karne skarbowe – pojęcie, źródła, specyfika.....	5
§ 1. Pojęcie prawa karnego skarbowego.....	5
§ 2. Źródła prawa karnego skarbowego.....	6
§ 3. Powiązania systemowe	7
I. Relacja pomiędzy prawem karnym skarbowym a prawem karnym powszechnym.....	8
II. Powiązania z prawem finansowym	10
Rozdział II. Przestępstwo skarbowe i wykroczenie skarbowe – istota.....	13
§ 4. Podstawowe zasady odpowiedzialności za przestępstwo skarbowe i wykroczenie skarbowe	13
§ 5. Pojęcie czynu zabronionego.....	15
§ 6. Pojęcie przestępstwa skarbowego i wykroczenia skarbowego	15
§ 7. Odpowiedzialność karna skarbową a odpowiedzialność karna	17
Rozdział III. Struktura przestępstwa skarbowego i wykroczenia skarbowego	19
§ 8. Typy czynów zabronionych.....	19
§ 9. Elementy struktury czynu zabronionego.....	20
I. Podmiot	20
II. Przedmiot.....	22
III. Strona przedmiotowa	22
IV. Strona podmiotowa	25
Rozdział IV. Odpowiedzialność podmiotów zbiorowych za czyny zabronione jako przestępstwa skarbowe.....	29
Rozdział V. Czas i miejsce popełnienia czynu zabronionego	35
§ 10. Czas popełnienia czynu zabronionego	35

§ 11. Zasady intertemporalne w prawie karnym skarbowym	35
I. Zmiana ustawy po popełnieniu czynu, przed orzekaniem	35
II. Zmiana ustawy po wyroku	36
§ 12. Miejsce popełnienia czynu zabronionego	37
§ 13. Zasady obowiązywania Kodeksu karnego skarbowego w miejscu i co do osób	37
Rozdział VI. Formy popełnienia przestępstwa skarbowego i wykroczenia skarbowego	41
§ 14. Formy stadialne	41
I. Zagadnienia ogólne	41
II. Usiłowanie	42
§ 15. Formy zjawiskowe	45
I. Zagadnienia ogólne	45
II. Formy sprawcze	46
III. Sprawstwo rozszerzone	48
IV. Formy niesprawcze	48
V. Zasady odpowiedzialności współdziałających	50
Rozdział VII. Zbiegi przepisów i czynów w Kodeksie karnym skarbowym	53
§ 16. Zbiegi przepisów	54
§ 17. Zbiegi czynów	57
Rozdział VIII. Wyłączenie odpowiedzialności karnej skarbowej	61
§ 18. Okoliczności wyłączające bezprawność	61
§ 19. Okoliczności wyłączające winę	62
§ 20. Brak karygodności czynu zabronionego	66
Rozdział IX. Zaniechanie ukarania sprawcy	69
§ 21. Czynny żal karnoskarbowy	70
§ 22. Dobrowolne poddanie się odpowiedzialności	73
§ 23. Odstąpienie od wymierzenia kary	76
Rozdział X. Kary	79
§ 24. Kary za przestępstwa skarbowe	79
I. Kara grzywny	79
II. Kara ograniczenia wolności	80
III. Kara pozbawienia wolności	82
§ 25. Odpowiedzialność posiłkowa za grzywnę wymierzoną za przestępstwo skarbowe	83
§ 26. Kara grzywny kwotowej za wykroczenie skarbowe	85
Rozdział XI. Środki karne	87
§ 27. Katalog środków karnych za przestępstwa i wykroczenia skarbowe	87
§ 28. Środki karne orzekane za przestępstwa skarbowe	88
I. Przepadek	88
II. Terminowe środki karne	94
III. Podanie wyroku do publicznej wiadomości	96

§ 29. Środki karne orzekane za wykroczenia skarbowe	96
Rozdział XII. Zasady wymiaru kary	99
Rozdział XIII. Nadzwyczajne obostrzenie kary	103
Rozdział XIV. Nadzwyczajne złagodzenie kary	107
Rozdział XV. Środki probacyjne	111
§ 30. Uwagi ogólne	111
§ 31. Warunkowe umorzenie postępowania	113
§ 32. Warunkowe zawieszenie wykonania kary	115
§ 33. Warunkowe przedterminowe zwolnienie	117
Rozdział XVI. Środki zabezpieczające	121
§ 34. Uwagi ogólne	121
§ 35. Środki izolacyjno-lecznicze	122
§ 36. Środki administracyjne	123
Rozdział XVII. Przedawnienie	125
Rozdział XVIII. Zatarcie skazania/ukarania	129
 Część II. Materialne prawo karne skarbowe – część szczególna	
Rozdział I. Specyfika części szczególnej Kodeksu karnego skarbowego	135
Rozdział II. Przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko obowiązkom podatkowym i roliczeniom z tytułu dotacji lub subwencji	139
Rozdział III. Przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko obowiązkom celnym oraz zasadom obrotu z zagranicą towarami i usługami ..	181
Rozdział IV. Przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko obrotowi dewizowemu	197
Rozdział V. Przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko organizacji gier hazardowych	213
 Część III. Postępowanie w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe	
Wykaz literatury wspólnej dla części dotyczącej postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe	227
Rozdział I. Zagadnienia wstępne	229
§ 37. Uwagi wprowadzające	229
§ 38. Stosowanie przepisów KPK	230
§ 39. Cele postępowania karnego skarbowego	233
§ 40. Zasady postępowania karnego skarbowego	233
Rozdział II. Warunki dopuszczalności postępowania karnego skarbowego	237

Rozdział III. System sądów i ich właściwość oraz skład sądu i wyłączenie sędziego	241
§ 41. System sądów	241
§ 42. Właściwość sądów	245
§ 43. Skład sądu i tryby postępowania	255
§ 44. Wyłączenie sędziego	259
Rozdział IV. Strony i ich procesowi przedstawiciele	265
§ 45. Pojęcie strony	266
§ 46. Oskarżyciel publiczny	268
§ 47. Oskarżony i jego obrońca	276
§ 48. Interwenient i jego pełnomocnik	283
§ 49. Podmiot pociągnięty do odpowiedzialności posiłkowej i jego pełnomocnik	295
§ 50. <i>Quasi</i> -strona	309
Rozdział V. Czynności procesowe	313
Rozdział VI. Dowody	317
Rozdział VII. Środki przymusu	323
§ 51. Zatrzymanie	324
§ 52. Środki zapobiegawcze	326
§ 53. Poszukiwanie oskarżonego i list gończy	332
§ 54. List żelazny	332
§ 55. Kary porządkowe	333
§ 56. Zabezpieczenie majątkowe	334
Rozdział VIII. Postępowanie mandatowe	341
Rozdział IX. Dobrowolne poddanie się odpowiedzialności	349
Rozdział X. Właściwość organów postępowania przygotowawczego	359
Rozdział XI. Postępowanie przygotowawcze	367
§ 57. Wszczęcie i przebieg postępowania przygotowawczego	367
§ 58. Zakończenie postępowania przygotowawczego	375
§ 59. Nadzór nad postępowaniem przygotowawczym	377
§ 60. Akt oskarżenia	378
Rozdział XII. Postępowanie przed sądem w I instancji	383
§ 61. Wstępna kontrola oskarżenia i przygotowanie do rozprawy głównej	383
§ 62. Rozprawa główna	386
Rozdział XIII. Postępowanie odwoławcze	397
§ 63. Wiadomości ogólne	397
§ 64. Apelacja	405
§ 65. Zażalenie	409
Rozdział XIV. Postępowania szczególne	413
§ 66. Postępowanie uproszczone	413

§ 67. Postępowanie nakazowe	415
§ 68. Postępowanie w stosunku do nieobecnych.....	417
Rozdział XV. Nadzwyczajne środki zaskarżenia.....	423
§ 69. Kasacja	424
§ 70. Wznowienie postępowania	429
Rozdział XVI. Postępowania po uprawomocnieniu się orzeczenia	435
§ 71. Podjęcie postępowania warunkowo umorzonego	435
§ 72. Odszkodowanie za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie.....	436
§ 73. Ułaskawienie	437
§ 74. Wyrok łączny	439
Rozdział XVII. Postępowanie w sprawach karnych skarbowych ze stosunków międzynarodowych.....	441
 Część IV. Postępowanie wykonawcze w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe	
Wykaz literatury wspólnej dla części dotyczącej postępowania wykonawczego w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe	445
Rozdział I. Zagadnienia ogólne.....	447
Rozdział II. Wykonywanie kar	451
Rozdział III. Wykonywanie środków karnych	453
Indeks rzeczowy	455

WYKAZ SKRÓTÓW

1. Akty normatywne

AkcyzaU	ustawa z 6.12.2008 r. o podatku akcyzowym (Dz.U. z 2009 r. Nr 3, poz. 11 ze zm.)
KK	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 ze zm.)
KKS	ustawa z 10.9.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (tekst jedn. z 2007 r. Nr 111, poz. 765 ze zm.)
KPK	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555 ze zm.)
Konstytucja RP	ustawa z 2.4.1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm. i sprost.)
FinPublU	ustawa z 27.8.2009 r. o Finansach publicznych (Dz.U. z 24.9.2009 r. Nr 157, poz. 1240 ze zm.)
OrdPU	ustawa z 29.8.1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jedn. Dz.U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.)
PrDew	ustawa z 27.7.2002 r. – Prawo dewizowe (Dz.U. Nr 141, poz. 1178 ze zm.)
SCU	ustawa z 27.8.2009 r. o Służbie Celnej (Dz.U. Nr 168, poz. 1323 ze zm.)

2. Publikatory

CzPKiNP	Czasopismo Prawno Karne i Naukowo Prawne
OSN	Orzecnictwo Sądu Najwyższego
OSNKW	Orzecnictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Izba Wojskowa
OSNPG	Orzecnictwo Sądu Najwyższego, wyd. Prokuratury Generalnej
OSNwSK	Orzecnictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych
OTK	Orzecnictwo Trybunału Konstytucyjnego
Pal.	Palestra
PiP	Państwo i Prawo
POP	Przegląd Orzecnictwa Podatkowego
PPK	Przegląd Prawa Karnego
Prok. i Pr.	Prokuratura i Prawo
PS	Przegląd Sądowy

SI	Studia Iuridica
SP	Studia Prawnicze
MoP	Monitor Prawniczy
MoPod	Monitor Podatkowy
RPEiS	Ruch Prawniczy Ekonomiczny i Socjologiczny
WPP	Wojskowy Przegląd Prawniczy
ZN	Zeszyty Naukowe
ZNUŁ	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego

3. Inne skróty

art.	artykuł
Dz.U.	Dziennik Ustaw
niepubl.	niepublikowany (-a, -e)
Nr	numer
orz.	orzeczenie
pkt	punkt
post.	postanowienie
poz.	pozycja
s.	strona (-y)
SN	Sąd Najwyższy
tekst jedn.	tekst jednolity
tj.	to jest
TK	Trybunał Konstytucyjny
uchw.	uchwała
UE	Unia Europejska
ust.	ustęp
wyr.	wyrok
w zw.	w związku
ze zm.	ze zmianami
zob.	zobacz

PRZEDMOWA

Po kilku latach prowadzenia wykładów z prawa karnego skarbowego zdecydowałyśmy się opracować skrypt do tego przedmiotu, który stanowiłby odpowiedź na potrzeby sygnalizowane przez naszych Słuchaczy. Prawo karne skarbowe jest na studiach prawniczych jednym z wielu przedmiotów do wyboru. Z roku na rok studenci wybierają ten przedmiot coraz częściej. Jednak tylko nieliczni studiują tajniki prawa karnego skarbowego dogłębnie, a i wówczas – interesują ich wybrane zagadnienia. Większość naszych Słuchaczy decyduje się na kurs prawa karnego skarbowego, gdyż przepisy Kodeksu karnego skarbowego są przedmiotem pytań na aplikacje prawnicze. Od wykładowcy oczekują syntetycznej prezentacji norm prawa karnego skarbowego ze szczególnym akcentem na te rozwiązania, które różnią materialne i procesowe prawo karne skarbowe od szeroko rozumianego – materialnego i procesowego – prawa karnego powszechnego. Takie same oczekiwania mają wobec pomocy naukowych. Pisząc skrypt „Prawo karne skarbowe” postanowiłyśmy wyjść naprzeciw właśnie tym oczekiwaniom – starałyśmy się opracować „wykład na piśmie”, który w pewnej mierze musiał różnić się od wykładu, gdyż takie są prawa tekstu pisanego.

Podział treści w skrypcie odpowiada systematyce Kodeksu karnego skarbowego. Taki podział przyjmujemy też na wykładach i nasze doświadczenia wskazują, że sprawdza się najlepiej. Zarówno w trakcie wykładów, jak i w skrypcie ograniczamy się do sygnalizacji kwestii wywołujących rozbieżności w doktrynie oraz orzecznictwie, rozszerzając jedynie najczęściej przyjmowane interpretacje. Zawsze konsekwentnie staramy się prezentować nasze stanowisko w spornej kwestii. W stosunku do prowadzonych przez nas wykładów skrypt zawiera znacznie rozszerzoną analizę przepisów Części szczególnej Kodeksu karnego skarbowego. Zdecydowałyśmy się zawrzeć w niej podstawową charakterystykę wszystkich przestępstw i wykroczeń skarbowych, podczas gdy na wykładach ograniczamy ten moduł do analizy wybranych typizacji.

Naszym założeniem była kompleksowa i maksymalnie przejrzysta, syntetyczna prezentacja bardzo złożonej i zawilej problematyki materii i procedury karnoskarbowej. Chciałybyśmy, żeby skrypt stanowił pomoc dla studentów (nie tylko prawa), absolwentów studiów prawniczych przygotowujących się do egzaminów na aplikacje, aplikantów oraz wszystkich którzy potrzebują uzyskać podstawową wiedzę z zakresu prawa karnego skarbowego i ewentualne wskazówki, co do sposobów jej rozszerzenia i pogłębienia. Państwa ocenie pozostawiamy, na ile udało się nam zrealizować te założenia.

Autorki

CZEŚĆ I
MATERIALNE PRAWO KARNE SKARBOWE
– CZEŚĆ OGÓLNA

WYKAZ LITERATURY WSPÓLNEJ DLA CZĘŚCI DOTYCZĄCEJ MATERIALNEGO PRAWA KARNEGO SKARBOWEGO

S. Baniak, Prawo karne skarbowe, Kraków 2006; *A. Bartosiewicz, R. Kubacki*, Kodeks karny skarbowy. Część materialna, Vademecum, Wrocław 2008; *A. Bartosiewicz, R. Kubacki*, Kodeks karny skarbowy. Przestępstwa i wykroczenia skarbowe, Warszawa 2005; *G. Bogdan, A. Nita, Z. Radzikowska, A. Światłowski*, Kodeks karny skarbowy. Komentarz, Gdańsk 2007; *L. Gardocki*, Prawo karne, Warszawa 2010; *T. Grzegorzczuk*, Kodeks karny skarbowy. Komentarz, Warszawa 2009; *P. Kardas, G. Łabuda, T. Razowski*, Kodeks karny skarbowy. Komentarz, Warszawa 2010; *V. Konarska-Wrzonek, T. Oczkowski*, Prawo i postępowanie karne skarbowe, Warszawa 2010; *W. Kotowski, B. Kurzepa*, Kodeks karny skarbowy. Komentarz, Warszawa 2007; *M. Królikowski, R. Zawłocki* (red.), Kodeks karny. Część ogólna, t. I, Komentarz do artykułów 1–31, Warszawa 2011; *M. Królikowski, R. Zawłocki* (red.), Kodeks karny. Część ogólna, t. II, Komentarz do artykułów 32–116, Warszawa 2011; *A. Marek*, Prawo karne, Warszawa 2005; *J. Michalski*, Komentarz do kodeksu karnego skarbowego, Tytuł I, Przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe, Warszawa 2000; *F. Prusak*, Ustawa karna skarbową z komentarzem, Warszawa 1995; *Z. Siwik*, Systematyczny komentarz do ustawy karnej skarbowej. Część ogólna, Warszawa 1993; *L. Wilk*, Przestępstwa i wykroczenia skarbowe, [w:] *O. Górniok* (red.), Prawo karne gospodarcze, t. 10, Warszawa 2003; *L. Wilk*, Szczególne cechy odpowiedzialności za przestępstwa i wykroczenia podatkowe, Katowice 2006; *L. Wilk*, Zagadnienia materialnego prawa karnego skarbowego, Toruń 2004; *L. Wilk, J. Zagrodnik*, Kodeks karny skarbowy. Komentarz, Warszawa 2007; *L. Wilk, J. Zagrodnik*, Prawo karne skarbowe, Warszawa 2009; *A. Zoll* (red.), Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, t. I, Komentarz do art. 1–116 K.K., Warszawa 2007.

ROZDZIAŁ I

PRAWO KARNE SKARBOWE – POJĘCIE, ŹRÓDŁA, SPECYFIKA

Literatura: *L. Wilk*, Odpowiedzialność za przestępstwa i wykroczenia skarbowe w świetle KKS, PPK 2001, Nr 24; *J. Zientek*, Konsekwencje zmiany przepisów wykonawczych wypełniających treść normy blankietowej w kodeksie karnym skarbowym, Prok. i Pr. 2002, Nr 4.

§ 1. Pojęcie prawa karnego skarbowego

Pojęcie „prawo karne skarbowe” występuje w dwóch zakresach znaczeniowych:

- węższy – oznacza **prawa karne skarbowe *sensu stricto***, tj. materialne prawo karne skarbowe,
- szerszy – oznacza **prawo karne skarbowe *sensu largo***, tj. obejmuje materialne prawo karne skarbowe, procesowe (formalne) prawo karne skarbowe i wykonawcze (egzekucyjne) prawo karne skarbowe.

Prawo karne skarbowe *sensu stricto* (materia) stanowi zespół norm określających czyny zabronione jako przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe (godzące w interesy finansowe Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego, Unii Europejskiej), kary i środki karne stosowane wobec sprawców przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych; środki zabezpieczające związane z naruszeniem zakazów albo nakazów karnych skarbowych oraz zasady odpowiedzialności karnej skarbowej.

Prawo karne *sensu largo* (materia + forma + egzekucja) – oprócz norm **materialnego prawa karnego skarbowego** obejmuje również:

- **prawo karne skarbowe procesowe (procedura karna skarbową)**: zespół norm prawnych regulujących postępowanie organów państwa (główne – sąd, prokurator) w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowego; zasady i przesłanki dopuszczalności tego postępowania, obowiązki i uprawnienia stron oraz innych uczestników, tryb wydawania orzeczeń i środki kontroli tych orzeczeń,